

Věc:

Financování investičních potřeb společnosti Krajská zdravotní, a. s.
--

Odůvodnění předloženého materiálu:Smlouva o SOHZ – Pověření I.

Smlouva o SOHZ (služba obecného hospodářského zájmu, ve formě právního jednání – smlouvy), resp. Pověřovací akt dle Rozhodnutí Komise (2012/21/EU) byla uzavřena v roce 2017 pod č. 17/SML2682/SOVS/ZD dne 26. 6. 2017 ve znění dodatků č. 1; 2; 3. Smlouva byla uzavřena na období od r 2017 do roku 2026. Dodatkem č. 3 byla účinnost smlouvy zkrácena do roku 2022.

Pro tento účel byla vyhotovena analýza financování investičních potřeb Krajské zdravotní, a. s. (dále jen „KZ, a. s.“) z níž vyplynul podstatný problém v závislosti na pořizovaném majetku z „cizích prostředků“ (tzn. příjem dotačních prostředků ze strany EU, i ČR či Ústeckého kraje), důvodem je postupně se zvyšující podíl majetku, pořizovaného z dotací, pro který nelze započítat odpisy z dotované části (obvykle 85 % – 90 % z celkové pořizovací ceny) a odpisy z nedotované části tedy logicky negenerují dostatek prostředků na budoucí obnovu majetku.

Z tohoto důvodu je tedy nutné směřovat finanční prostředky především na obnovu stávajícího majetku a není nutné se ve větším rozsahu zabývat standardním provozním financováním. Smlouva o SOHZ stanovuje tři možné investice do majetku:

- obnovovací investicí se rozumí investice do majetku KZ, a. s., který zcela nahrazuje účetně a funkčně zcela identický účetně odepsaný a již reálně nevyužitelný majetek nemocnice, který slouží pro poskytování SOHZ;
- rozvojová investice je investice do majetku KZ, a. s., který s výjimkou stavebních investic sice funkčně nahrazuje účetně a funkčně zcela účetně odepsaný a již reálně nevyužitelný majetek příjemce, který slouží pro provozování SOHZ, nicméně který nelze považovat vzhledem k jeho komplexnosti, technické vyspělosti či dalším vlastnostem za identický s majetkem, který je rozvojovou investicí nahrazován. Rozvojovou stavební investicí je investice do stávajícího nemovitého majetku, která mění či modifikuje účel jeho užívání nebo mění či modifikuje jeho technické parametry nebo vybavenost. I po realizaci rozvojové stavební investice musí nemovitý majetek, do něhož byla rozvojová stavební investice realizována, sloužit k poskytování SOHZ. Rozvojová investice (včetně rozvojové stavební investice) by zpravidla měla zlepšit standard poskytovaných služeb;
- novou investicí se rozumí investice do majetku KZ, a.s., který nemocnice do okamžiku realizace nové investice nevladnila a za pomoci něhož nemocnice bude realizovat nové výkony (do okamžiku realizace nové investice nerealizované), které nicméně budou poskytovány v rámci SOHZ. Novou stavební investicí je investice do zhotovení či pořízení nové stavby (stavební objekt, budova), která před realizací investice neexistovala, nebo ji příjemce nevladnil, a za pomoci níž bude příjemce poskytovat služby.

Stanovení výše vyrovnávací platby za SOHZ je pro každý kalendářní rok trvání Pověření stanovena dle počítačové aplikace („Ekonomický model“). Financování investičních potřeb společnosti KZ a.s. je **dvousložkové** a to tak, že základní nároková částka činí podíl z nákladů na obnovu investičního majetku s již ukončenou životností, rozdělený v podílech dle životnosti a předpokládaného stavu v daném roce. Tato **složka** je **pevná** a každý rok totožná. Druhou, **pohyblivou složkou** je příspěvek na náklady na částečnou obnovu majetku, jehož životnost skončila v roce, předcházejícímu roku podání žádosti o vyrovnávací platbu. Součtem těchto dvou složek je vygenerována maximální nároková částka na obnovu majetku pro daný rok.

Částku na obnovu majetku lze vyhodnotit jako „povinnou vyrovnávací platbu“ a zároveň KZ, a. s. jako maximálně nárokovatelnou. Každý rok se mění v závislosti na výši zařazeného majetku. **Oproti tomu poskytnutí vyrovnávací platby na rozvojové a nové investice je „nepovinnou“ složkou celkové vyrovnávací platby.**

Obvyklá roční minimální výše investiční dotace podle smlouvy SOHZ činí 165 mil. Kč. Krajská zdravotní, a.s. také čerpá další prostředky z dotačních programů kraje na podporu regionálního zdravotnictví. V rámci SOHZ však platí, citujeme ze smlouvy o SOHZ „*V závislosti na aktuální ekonomické situaci Kraje je Kraj oprávněn jednostranně upravit splatnost záloh na Vyrovnávací platbu, jakož i případných doplatek Vyrovnávací platby, případně Vyrovnávací platbu či zálohy na ni jednostranně snížit, případně Vyrovnávací platbu či zálohy na ni Nemocnici vůbec neposkytnout.*“ a dále pak „*Pro vyloučení veškerých pochybností je stanoveno, že Nemocnici nevznikne v důsledku jednání Kraje předvídaného v předchozí větě žádný nárok na náhradu škody či jiné újmy.*“

Vyrovnávací platba byla ročně poskytována: 171 mil. Kč (r. 2017); 465 mil. Kč (r. 2018); 17,8 mil. Kč (r. 2018 - vybudování Protialkoholní a protitoxikomanické stanice); 195 mil. Kč (r. 2019); 370 mil. Kč (r. 2020). Pro upřesnění: maximální nárok na obnovu majetku se od roku 2017 pohyboval od cca 127 mil. Kč do současných cca 246 mil. Kč (r. 2020).

Smlouva o SOHZ – Pověření II.

Zastupitelstvo Ústeckého kraje bylo dne 21. 10.2019 informováno o žádosti KZ, a. s. ohledně řešení aktuálních investičních potřeb KZ, a. s. – o strategických investičních projektech, kdy investiční potřeby dosahují výše 6,7 miliard Kč, přičemž takovýto objem investic je zcela mimo rámec možností finančního krytí ze zdrojů společnosti.

Jedná se o uvedené investiční akce:

- 1. Obnova a doplnění vybavení Komplexního onkologického centra, Krajská zdravotní, a.s. - Masarykova nemocnice Ústí nad Labem, o.z.**
 - obnova lineárního urychlovače vč. simulátoru a plánovacího systému vč. stavební připravenosti, obnova terapeutického rtg. Přístroje, vč. stavební připravenosti, obnova gama kamery SPECT kardio, pořízení PET/CT pro oddělení nukleární medicíny
- 2. Nový pavilon s operačními sály, odděleními JIP a standardními lůžkovými odděleními vč. umístění kardiologie (objekt Kardiocentra), Krajská zdravotní, a.s. - Masarykova nemocnice Ústí nad Labem, o.z., vč. vybavení zdravotnickou technikou**
 - KZ, a. s. uspěla ve výběrovém řízení na poskytování zdravotních služeb v oboru kardiologie, přičemž pro pokrytí potřeb regionu je nezbytné zdravotnickou infrastrukturu rozšířit,
 - výstavba nového pavilonu s operačními sály, oddělením JIP a standardními lůžkovými odděleními, zahájení stavebních prací: 11/2020, dokončení stavebních prací: 05/2026

3. Nový pavilon Emergency včetně operačních sálů, centrální sterilizace a jednotek intenzivní péče, Krajská zdravotní, a.s. – Nemocnice Děčín, o.z., vč. vybavení zdravotnickou technikou

- výstavba nového pavilonu Emergency včetně COP, centrální sterilizace a JIP včetně také vybudování nových parkovacích míst ve dvoupatrovém parkovacím domě a modernizace energocentra (I. Etapa).
- vybudování nadzemního spoj. koridoru nového pavilonu s pavilonem „I“, výstavba nového pavilonu Péče o matku a dítě včetně hemodialyzačního střediska na místě stávajícího pavilonu bývalého dětského oddělení (II. etapa).

4. Nový pavilon Emergency, COS, vč. JIP a nadzemní spojovací koridor se stávajícím pavilonem G, Krajská zdravotní, a.s. - Nemocnice Chomutov, o.z., vč. vybavení zdravotnickou technikou

- budování vysokoprahových či nízkoprahových urgentních příjmů (emergency), na kterých je soustředěna diagnostika a zdravotní péče napříč medicínskými odbornostmi, přičemž na ně navazuje potřebná zdravotnická infrastruktura v podobě operačních sálů, jednotek intenzivní péče i standardních lůžkových oddělení, vybudování spojovacího koridoru k nezbytnému propojení chirurgických pavilonů s interními pavilony

Zastupitelstvo Ústeckého kraje svým usnesením č. 017/24Z/2019 dne 21. 10. 2019 rozhodlo o spolufinancování investiční potřeby společnosti KZ a.s., ve výši 1 mld. Kč pro roky 2020 – 2022, z toho 300 mil. Kč v roce 2020, 300 mil. Kč v roce 2021 a 400 mil. Kč v roce 2022, a v rámci plnění závazku SOHZ uvolnit prostředky na investiční podporu v rámci SOHZ pro roky 2023 – 2032 v objemu alespoň 250 mil. Kč ročně, umožňující jejich použití i na splátky investičního úvěru. Dále také rozhodlo o přípravě úpravy stávajícího právního základu poskytování vyrovnávací platby SOHZ a uzavřením nové smlouvy – resp. vydáním nového Pověření.

Zastupitelstvo Ústeckého kraje svým usnesením č. 017/29Z/2020 ze dne 20. 4.2020 také souhlasilo s uzavřením smlouvy o úvěru mezi Komerční bankou, a.s., a společností KZ, a.s., dále rozhodlo o převzetí ručitelského závazku k zajištění úvěru poskytovaného KZ, a.s., na základě smlouvy o úvěru a o uzavření smlouvy o ručení se společností Komerční banka, a.s. Smlouva je uzavřena na částku 1 mld. Kč, kdy splatnost první splátky je datováno k 9/2023 ve výši 11 905 tis. Kč

Zastupitelstvo Ústeckého kraje svým usnesením č. 038/30Z/2020 ze dne 22. 6.2020 rozhodlo o schválení dodatku č. 3 ke Smlouvě o poskytování veřejné služby a podmínkách poskytnutí Vyrovnávací platby za plnění závazku veřejné služby č. 17/SML2682/SOVS/ZD uzavřené dne 26. 6. 2017 ve znění dodatků č. 1 a č. 2., účinnost Pověření I. tím **zkrátila do r. 2022**. Dále rozhodlo o vydání nového Pověřovacího aktu (Pověření II.), v souladu s Rozhodnutím Komise 2012/21/EU a **to pro roky 2023 – 2032**.

Na základě předběžných propočtů KZ, a. s. k finanční náročnosti strategických investičních akcí a zdrojů jejich financování (zahrnutý i zdroj z REACT-EU) vyvstal předpoklad vyšší finanční účasti Ústeckého kraje prostřednictvím vyrovnávací platby SOHZ. Od roku 2023 – 2032 by mělo být deponováno alespoň 350 mil. Kč ročně (tj. + 100 mil. Kč ročně navíc) jen na podporu strategických investičních akcí. Nezbytná část navýšení je také na zdravotnickou techniku (cca 500 mil. Kč) v letech od 2023 – 2032. KZ, a. s. předpokládá uzavření nové smlouvy o úvěru, a to na dalších 1,2 mld. Kč. Vyrovnávací platba ve výši 350 mil. Kč by byla použita na roční splátku jistiny ve výši 143 mil. Kč. (úvěr I.) a od roku 2024 splátku jistiny v předpokládané výši 150 mil. Kč (úvěr II.)

Vyjádření odboru zdravotnictví:

Návrh usnesení je navržen s ohledem na rizikovost vývoje hospodaření a priority dalších příslušných orgánů kraje a bez garance přesné výše financování investičních potřeb Krajské zdravotní, a.s. pro několik následujících volebních období. Platby za závazek veřejné služby jsou omezeny jejich nezbytností pro obnovu a pořízení infrastruktury (budovy a technologie) nezbytnou pro výkon plnění závazku veřejné služby dle smlouvy o SOHZ, přičemž základ pro stanovení výše platby za závazek veřejné služby dle smlouvy o SOHZ je podle konkrétních pravidel stanovena vždy pro každý kalendářní rok trvání smlouvy o SOHZ a vyrovnávací platba je vždy poskytnuta na základě Smlouvy o poskytnutí dotace pro příslušný kalendářní rok, která je uzavírána v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení zohledňuje možnost variabilního financování strategických investičních akcí v rozmezí od 250 – 350 mil. Kč v závislosti na každoročním vyhodnocení investičních potřeb Krajské zdravotní, a. s. z pohledu skutečného čerpání úvěru a v souvislosti s aktuálními možnostmi financování těchto investic z dalších možných zdrojů.

Po zhodnocení poptávkového řízení na poskytnutí úvěru II. pro krytí strategických investic společnosti Krajské zdravotní, a. s. za předpokladu financování právě těchto strategických investic Zastupitelstvo Ústeckého kraje výše navrženým usnesením deklaruje, že je ochotné přistoupit na možnost převzetí ručitého závazku k zajištění nového úvěru Krajské zdravotní, a. s. a o uzavření smlouvy o ručení s vybraným bankovním ústavem do výše 1,2 mld. Kč.

Vyjádření odboru EK:

Záměr financování strategických investic jako vícezdrojový tj. z úvěru, programu REACT – EU a zdrojů kraje je z ekonomického pohledu akceptovatelný. Z podkladů ale není zřejmé, jakým způsobem se na zdrojích bude podílet REACT – EU – v tomto smyslu je třeba dopracovat.

Ekonomický odbor dále upozorňuje na to, že je třeba zkonzultovat vlastní harmonogram čerpání a splácení zdrojů pro akce v jednotlivých letech včetně spolufinancování z REACT – EU s ohledem na podmínky vyúčtování krajské dotace při kladných zůstatcích a nepokrytí financování při záporných zůstatcích.

Koeficient zadluženosti ÚK za rok 2020 činí 7 %. Nad rámec ukazatele ručí kraj ČS a.s. za úvěr ve výši 1 mld. Kč z roku 2018 pro DSÚK p.o. a KB a.s. za úvěr ve výši 1 mld. Kč pro KZ a.s. z roku 2020, kdy společnost ještě nezačala tento úvěr čerpat, konečná splatnost závazku kraje z titulu ručení za úvěr KZ a.s. je 31. 8. 3030. Uzavřené ručité závazky mají vliv na podmíněné závazky kraje z titulu poskytnutých garancí a jejich další navyšování může negativně ovlivňovat pozici kraje při získávání dalších úvěrových zdrojů.

Navýšení celkové alokované částky na investiční dotaci v rámci SOHZ o 100 mil. Kč na 350 mil. Kč ročně v letech 2023 až 2032 v celkové výši 1 000 mil. Kč znamená zásadní vliv na hospodaření kraje v nadcházejících 12 letech.

Je třeba uvést, že v současné chvíli čerpá kraj 2 úvěry se splatností do konce roku 2031 a 2033. Roční splátky celkem ve výši 300 mil. Kč budou zatěžovat krajský rozpočet v letech 2024 až 2031, v ostatních letech do r. 2033 to bude 150 mil. Kč ročně. Nejvyšší zadluženost pro další období je predikována za stávajících podmínek tj. včetně souběžného čerpání a splácení úvěrového rámce 2016 – 2023 ve výši 2 405 mil. Kč v roce 2022 - ukazatel zadluženosti ÚK 11,6 %. Čerpání a splácení úvěrového rámce končí v r. 2023. Je velká pravděpodobnost, že předfinancování evropských projektů bude i do budoucna řešeno formou čerpání úvěrového rámce.

Uzavírání dalších závazků pro kraj na nejbližší období nepřispívá ani současná ekonomická situace ČR. Krajům byl sice k 1. 1. 2021 novelou zákona o rozpočtovém určení daní v rámci kompenzace propadu sdílených daní pro územní rozpočty navýšen podíl na jejich výběru o 0,86 %, ale současně byl schválen zákon č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021. Na základě uvedeného zákona se budou kraje podílet na úhradě daňového bonusu na kompenzaci některých hospodářských následků souvisejících s pandemií COVID-19 – snížení daně z příjmu fyzických osob placené

plátcí. Jako opatření zmírnění dopadu na veřejné rozpočty bude snížený daňový příjem částečně kompenzován příspěvkem ze státního rozpočtu ve výši čtyři pětiny podílu krajů na skutečně vyplaceném kompenzačním bonusu a bude kraji poskytován průběžně čtvrtletně. Jaká další opatření na podporu ekonomiky ČR budou ze strany vlády v dalším období přijata ani, jak se budou po stabilizaci pandemické situace vyvíjet daňové příjmy, není zřejmé. Z pohledu současného nepředvídatelného stavu ekonomiky upozorňuje ekonomický odbor na skutečnost, že na rozpočet kraje by mělo zásadní dopad přijímání dalších dlouhodobých závazků, neboť v současnosti přijatá opatření státu budou mít s největší pravděpodobností nepříznivý dopad do jeho příjmů v oblasti výběru sdílených daní, které jsou zásadním příjmem kraje pro financování jeho zákonných funkcí (chod PO, sociální oblast, zdravotnictví, dopravní obslužnost, školství, atd.).

V případě navýšení finančních prostředků pro zdravotnictví musí dojít k úměrnému snížení rozpočtu ostatních oblastí např. úsporou příspěvků pro krajské příspěvkové organizace, nebo v dotační oblasti, případně omezit jiné činnosti kraje. Nejde o restrikcí přechodnou na 1 rok, ale dlouhodobou na 10 let.

Vyjádření odboru LP:

Ve vztahu k navrženému usnesení a v souladu s usnesením Zastupitelstva Ústeckého kraje č. 025/8Z/2017 ze dne 23. 10. 2017 (Podmínky výkonu akcionářských práv ve vztahu ke společnosti Krajská zdravotní, a.s.) Zastupitelstvo Ústeckého kraje bude udělovat předchozí souhlas Radě Ústeckého kraje k jejímu rozhodování ve věcech kraje jako jediného společníky obchodní společnosti podle § 59 odst. 1 písm. j) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, s uzavíráním smluv o zápůjčce nebo úvěru v hodnotě nad 400 mil. Kč, pokud bude rozhodnuto o čerpání dalšího úvěru. Zastupitelstvo by rovněž do budoucna rozhodovalo o převzetí ručitelského závazku Ústeckým krajem, pokud by byl financující bankou požadován. Podle čl. 11 odst. 3 písm. w) Stanov společnosti Krajská zdravotní, a.s. pak do působnosti valné hromady náleží „...rozhodování o uzavírání smlouvy o ... úvěru ke krytí finančních potřeb Společnosti v hodnotě nad 400 mil. Kč, ...“.

Zastupitelstvo Ústeckého kraje usnesením č.038/30Z/2020 pověřilo společnost Krajská zdravotní, a.s. k výkonu služby obecného hospodářského zájmu pro roky 2023 – 2032 v rozsahu Pověřovacího aktu dle Rozhodnutí Komise (2012/21/EU), kterým je smlouva č. 20/SML4107-SOVS/ZD – Smlouva o poskytování veřejné služby a podmínkách poskytnutí Vyrovnávací platby za plnění závazku veřejné služby, která byla uzavřena dne 23. 6. 2020. Pokud dojde k navýšení předpokládaného objemu vyrovnávací platby na částku 350 mil. Kč ročně, bude rovněž nutná úprava citované smlouvy.

Odbor legislativně-právní není příslušný k posuzování materiálu z věcného hlediska a s ohledem na vývoj hospodaření a míru zadluženosti Ústeckého kraje, protože je to mimo jeho odbornou působnost.